

GOSINZEANA

PROPRIETAR: Dr. SEBASTIAN BORNEMISA

REDACTOR: Dr. NICOLAE DAMIAN

Anul — IV. Nr. 50.

Abonamentul: Pe an 12 cor. Pe $\frac{1}{2}$ an 6 cor.
România 30 lei. — America 3 dolari. — Germania 15 M.

Orăștie, 27 Decembrie n. 1914.

MORȚII NOȘTRI

† Dr. Iuliu Marcu,
candidat de avocat, ofițer în rezervă,
fiul dlui primar I. Marcu din Bocșamontană, a murit moarte de erou, pe
câmpul de luptă.

† Octavian Opris,
notar în comuna Lisa, sublocotenent în
rezervă la regimentul 23 de infanterie, a
căzut pe câmpul de luptă cu Rușii în nor-
dul Ungariei, lângă satul Juhászlak, la 25
Noembrie 1914.

22.0

Războiul actual — o chestie a nervilor.

Comandantul Hindenburg, această mândrie a Nemților, s'a exprimat așa acu-s 4—5 săptămâni înaintea trimisului dela marele ziar vienez: „Neue Freue Presse”. Războiul actual în imensitatea lui nu e, decât o chestie a nervilor, a zis soldatul acesta oșelit, și acea armată, care are nervi mai tari, va ieși biruitoare...

E mult adevăr în vorbele acestea, și dacă repetăm azi cuvintele comandantului Hindenburg, n'o facem cu scopul, ca să constatăm lăria nervilor armatelor aliate și nici cea a nervilor dușmanilor ei, ci ca să ne pipăim pulsul și lăria nervilor noștri proprii, a celor mulți, cari au rămas acasă. Să ne pipăim pulsul și lăria nervilor, să ne ascultăm șoaptele tainice din adâncul sufletului și bătaia pripită a inimii. O, câte nu ne spune sufletul, și câte nu ne spune inima! În serile târzii, când glasul strident al crivățului urlă pe la geamuri, cădem fără de voie pe gânduri și cum stăm așa pierduți în zbuciumări, în liniștea ucigătoare începe să ne vorbească inima... Ne vedem pe cei mai scumpi departe... departe, ursiți în fiecare clipă poate morții, poate nenorocului, care rămâne-o viață. Îi vedem pe ei și ne vedem apoi pe noi, triști și îngândurați, cu sufletul vecinic chinuit de griji, cu nervii vecinic încordați de presimțiri rele. Nervii noștri, o nervii noștri liniștiți de altă dată, cari nu se revoltau, decât la prilejuri mari, și și atunci pe-o clipă numai, cum sunt ei azi încontinuu de revoltați, de senzibili și de slăbiți. Scrisorile, ce ne sosesc dela cei scumpi, veștile, cari colindă din gură 'n gură, fiecare ne strălăte în suflet și ne împung cu mii de vârfuri ascuțite pline de otravă. E inconfortabil, că războiul ne-a 'nvățat și pe noi să știm suferi, să știm îndură, și să știm spera. Ne-a 'nvățat la aceslea pe noi și ni i-a 'nvățat pe scumpii, cari îl poartă. Câte păcate, câte îngâmări, câte nesocotinți și câte suflute certate cu Dumnezeu, n'a în-

ntors el spre căile drepte, spre drumurile pline de curățenie și pline de lumină.

„Oameni, cari viața lor întregă și-au făcut fală din ponegrirea celor sfinte, — îmi spune un soldat întors din luptele de pe la Mlava, — stau acum cu cartea de rugăciuni în mână și-și întorc ochii rugători spre țaria bolții albastre. E ispășirea unui păcat războiul acesta și dacă nici după asta n'o să se 'ndrepte lumea, atunci poate să piară!” — Câtă resignare și câtă pocăință în cuvintele acestea. Cum se reliefează în fiecare cuvânt adâncă nesiguranță de ziua de mâne și dorul adânc de viață.

La asta ne-a învățat războiul și nu știm dacă vom câștiga din el provincii noi și lauri mai strălucitori, decât lumina soarelui, — vom câștiga însă cu siguranță un *alt înțeles* — pe cel adevărat — *al vieții*. Am învățat în tremurarea sufletului nostru, de luni de zile, cât de scumpă e viața, cât de dulce e pacea și cât de slăntă e munca, care premărește pe Dumnezeu și ridică sufletul spre înălțimi neajunse.

Cercetașii României.

E curios, că majoritatea publicului nu știe nici azi ce menire au cercetașii. Au scris câteva articole d-nii Gabriel Giurgea, Costaforu și Mugur, s'a tipărit revista „Cercetașul”, dar publicul cel mare tot nu știe menirea cercetașilor. Nu e rea voință, e lenea de a ceti cu atenție.

Nu soldat e „cercetașul”, deși învață multe lucruri militarești, după cum nici botanist nu se va face, deși trebuie să cunoască toate planetele ce aduc foloase ca medicante; nici astronom, deși trebuie să învețe principalele constelații, ca să se orienteze noaptea, etc.

Cercetașul învață tot ce e practic, tot ce-i poate sluji lui și altora. Înainte de orice, se urmărește „formarea caracterelor”, căci e nevoie

să înveți pe tineri să practice sacrificiul, se știe să sară în ajutorul unei persoane, căreia i se întâmplă un accident, să se facă folositor în orice împrejurare, în timp de pace, ca și în timp de războiu. Nu doar că va intra în luptă, dar gândiți-vă, că în caz de războiu, toți oamenii valizi pleacă, se descompletează, se desorganizează, atâtea instituții. Câte goluri nu vor putea deci să umple cercetașii în acest caz. Experiența s'a și făcut anul acesta în Anglia, Franța și Germania, unde sutele de mii de cercetași au adus servicii foarte mari prin dibăcia și iscusința lor, nu pe câmpul de războiu, ci în orașe.

Președinte al societății *Cercetașilor* români, e dl colonel Berindei și e ajutat, în majoritate, de oameni cu multă bunăvoință și pricepere. O manifestație publică a cercetașilor a fost cea de zilele trecute la Arenele romane. Ceea-ce va face ca instituția aceasta să ia avânt și mai mare, e și faptul că Principele Moștenitor Carol a primit să fie inspectorul general al cercetașilor. Avântul său de tânăr, plin de inimă, va da și mai multă viață acestei viitoare mari instituții.

Zilele trecute a avut loc în Arenele Romane din București o sărbătoare deosebit de înălțătoare. Cohorta cercetașilor români din Prahova, în capul căreia se află A. S. R. principele *Nicolae*, precum și cohortele din București și Pitești au depus în mâinile A. S. R. principelui moștenitor *Carol*, inspectorul general al cercetașilor, jurământul.

Solemnitatea depunerii jurământului, la care a asistat un public distins și număros, a deschis-o dl colonel *Berindei*, rostind o însuflețită cuvântare, spunând între altele:

Cercetași!

„...Ne-am strâns toți cu dragoste și bucurie aci în jurul vostru, ca să fim față la făgăduiala ce veți face, și prin care vă veți legă în mod solemn de noule voastre îndatoriri. Educatorii vostri vor face din voi, prin sfaturile și pildele ce vi le vor da, oameni demni și destoinici, iar

Cazaci în trecerea unui râu. Iată, de sigur, un mod puțin obicinuit, pentru un detașament de cavalerie, de a trece o apă adâncă; dar cazacii sunt acrobați în călărie și dela ei ne putem aștepta, la nevoie, la adevărate producțiuni de înaltă școală de echitație. Cazacul e stăpân pe calul lui și-l conduce cum vrea și încotro vrea el, fără piteni, fără cravașcă, ci numai cu un simplu strigăt, pe care animalul îl cunoaște și numai de care el ascultă.

prin exerciții, jocuri, sporturi, viața sănătoasă, la aer liber, departe de viața turburătoare și nesănătoasă a orașelor.

De azi înainte, conștienți, fiecare din voi, de nouile îndatoriri ce vi le-ați luat — veți fi strâns uniți și frățește solidari într'o viață de cinste, de demnitate și de neobosita prefacere spre bine. Peste câteva clipe veți depune jurământul — să faceți acest act cu tot sufletul și cu o hotărâre bărbătească, căci sunteți toți, aci veniți — de bună voie ca fii sufletești ai asociației. Cercetașul n'are decât un cuvânt: el nu minte. Cercetașul știe să asculte, să fie supus, el e neobosit acolo unde e o faptă bună de îndeplinit. Cercetașul n'are frică, nu se teme, cercetașul e curajos și va fi mai târziu un strălucit apărător al patriei. Inimile sus — viitori cercetași — fiți o pildă pentru camarazii voștri, căci astfel numele de cercetaș, va deveni un titlu de onoare.

Copii supuși și iubitori acasă, model de elevi în școală, — cei din tîi acolo unde vă puteți arăta curajul și îndemnarea, cercetașii României vor ajunge cetățenii cei mai prețuiți.

Da, model de elevi în școală, căci printre calitățile unui cercetaș, cea mai de frunte este îndeplinirea datoriei. Și datoria către școală trebuie să fie grija voastră cea mare.

Asociația cercetașilor, care a fost întemeiată aproape în toate țările Europei, a găsit și la noi o primire caldă din partea tuturor oamenilor de seamă.

M. Sa regele a binevoit a lua sub înalta Sa ocrotire Asociația cercetașilor României, — iar A. S. R. principele Carol este inspector general și comandantul mării voastre legiuni.

La această deosebită cinste și înalt îndemn, nu puteți răspunde, decât printr'un strigăt: gata ori când,

gata la ori ce faptă bună, gata la ori ce jertfă!"

A urmat apoi oficierea serviciului divin, de către arhimandritul Scriban, după care A. S. R. principele Carol a citit legea cercetașului:

„Cercetașul își ține totdeauna cuvântul, pentru el cinstea este o mândrie. Cercetașul este sincer; el își face în ori ce împrejurări convingerile sale și respectă pe ale altora. Cercetașul este drept; el disprețuiește minciuna, invidia, răutatea și ura. Cercetașul are spiritul de inițiativă; el își ia răspunderea faptelor sale. Cercetașul știe să asculte și să se supuie. Cercetașul nu face nici o deosebire de clasă socială, de avere și de credință; el este respectuos față de toată lumea și este fratele celorlalți cercetași. Cercetașul este curajos, el este gata să ajute pe ceilalți

M. Sa Regele Ferdinand I. al României.

aflați în nevoie și primejdie și caută să fie folositor altora. Cercetașul este muncitor și economic; el respectă munca și avutul altuia. Cercetașul este bun cu animalele și se împotrivesc la ori ce acte de cruzime; îi plac plantele și se opune stricăciunilor ce li s'ar aduce. Cercetașul este curat în gând, în vorbă și în fapte; el se îngrijește de curătenia trupului, de viața igienică, dând sfaturi și ajutoare. Cercetașul este voios și plin de însuflețire în toate împrejurările. Cercetașul se silește să facă în fiecare zi o faptă bună, ori cât de neînsemnată ar fi ea.

Ordonă în urmă principele:

„Ridicați mâna 'n sus și ziceți după mine:

„Eu cercetașul... făgăduesc să servesc cu dragoste Regele și Patria, să ajut pe aproapele meu și să mă supun legii cercetașilor. Așa să-mi ajute Dumnezeu”.

Copiii jură și izbucnesc apoi în urale entuziaste.

După depunerea jurământului au

mai luat cuvântul arhimandritul Scriban și ministrul Duca rostind cuvinte de îmbărbătare la adresa sutelor de cercetași.

Vedere dela mareașă înmormântare a Regelui Carol: General Iarca, ducând sabia de onoare a defunctului rege și General Culcer, purtând pe o periniță Coroana de oțel.

De încheiere a urmat defilarea cohortelor în fața principelui Carol și a comitetului Asociației cercetașilor. Cu tot frigul aspru, micii cercetași au defilat în pas gimnastic, cu brațele întinse și în tactul marșului executat de fanfara liceului din Ploești.

□ □ □

Înaintarea Japoniei.

Fiindcă în legătură cu acest războiu se vorbește mult despre Japonia ca dorind a-și întinde stăpânirea, a ajunge la colonii, — lucru de care are trebuință numai un stat care e pe calea unui avânt industrial ce-i face cu puțință export, — un profesor francez, susține în o revistă franceză, că de, Japonia e pe calea acestei dezvoltări care îi pretinde câștigare de colonii. O arată asta prin descrierea celor ce a găsit în un oraș japonez. Iacă cum îl descrie învățatul francez:

Osaka drept pildă, e un oraș cu peste un milion de locuitori, și e mare oraș industrial. Sute de coșuri de fabrică varsă oceane de fum de întunecă tot cerul, așa că razele soarelui nu ajung în oraș decât stinse ca și când ar trece print'run geam negru...

E oraș cu străzi largi. Casele sunt numai cu un etaj. Tramvaie electrice, numeroase și mari, circulă

pretutindeni; canale, mereu canale și iarăși canale, duc pe valurile lor ceamuri încărcate cu cărbuni și alte mărfuri.

Aci ca și în toate orașele japoneze, cerul pare brăzdat de mii de fire cari transportă lumină, putere, cuvinte vorbite sau scrise.

Pe străzi mișună o mulțime, al cărei exterior se europenizează din ce în ce. Casele au devenit și ele asemănătoare celor din Europa.

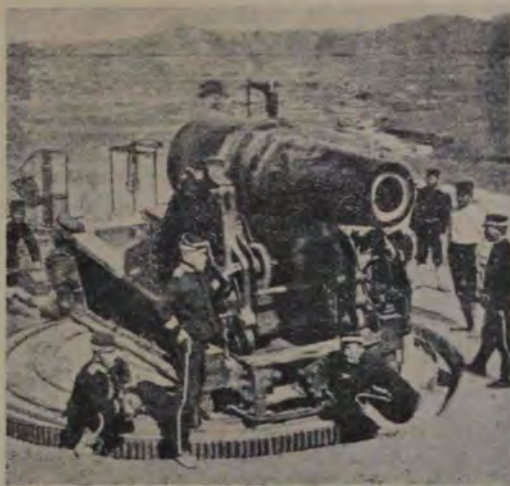
Am vizitat o uzină în care trei mii de lucrători fabrică mătase. E aranjată ca fabrica de mătăsă dela Mulhouse sau Roubaix (în Franța). De altfel mașinele sunt tot fabricație franceză. Nimic aziatic, nimic exotic, afară de pieptănătura femeilor și de centura (brâu) lor. Mai e curiozitate: în vasta sală în care 500 de războaie se mișcă în același ritm, pe fiecare din ele e înfipt câte un drapel japonez!...

Cea mai mare parte din lucrătoare sunt foarte tinere. Nici una însă mai mică de 13 ani. Ca să stea în uzină, li se fac fel de fel de avantagii. Este o sală de sărbări, foarte drăguță, în cari joacă teatru. Prânzitorul lor este de o curățenie cu adevărat japoneză. Fabrica le dă orezul cu care să hrănesc și le dă și locuința. Uzina lucrează ziua și noaptea, astfel că dormitoarele sunt în totdeauna pline ziua și noaptea. Japonezele se culcă pe jos îmbrăcate. În uzină sunt băi, săli de dușuri, un spital... Vara sunt mai multe bolnave decât iarna.

Nici o diferență între aceste uzine și cele din Europa. Și unele și altele sunt adevărate ocne, și te întrebă, ce crime ispășesc aceste nenorocite, cari timp de 11 ceasuri pe zi ascultă de mașina implacabilă, pe care o servesc, sclave fără odihnă și libertate. Industria e un trist dar, pe care omenirea și l-a făcut.

Am mai văzut o altă fabrică unde de asemenea se întrebuințează lucrătoare, — „mai mari de 13 ani“. Fac chibrituri „suedeze“. Le pun în cutii, și cutiile în pachete, cu o agilitate de necrezut.

Și alte fabrici de atâtea feluri.

Tunul de asediu japonez e de o forță egală aceleia a marilor mortiere germane de 42 cm. — E vorba ca un număr din aceste tunuri să fie aduse cu Transiberianul în Rusia pentru asediul cetății Przemysl.

Toate vădese un mare avânt industrial la acest popor șiret și săngeros, care face pe conducătorii lui politici a se gândi la câștigarea de colonii, unde să-și desfacă produsele industriale, și să-și așeze prisoșul populației, asigurându-i traiul tihnit.

Iată un motiv pentru care Japonia s'a înrolat și ea în acest războiu.

RÂNDURI MĂRUNTE

Batjocorirea dușmanului... Cetim într'un ziar maghiar: Ce simț de sobol pot avea acei oameni, cari disprețuind pe dușman, nu văd cum își batjocoresc prin asta pe înșiși fiii lor, pe soldații cari luptă cu inamicul hult. Așa e la noi cu Sârbii și așa e în Germania cu Francezii.

De pe câmpul de luptă francez-german sosesc cu grămada protestele bravilor soldați germani, cari își ridică cuvântul împotriva vitejilor de cafenele și protestează energetic contra foilor umoristice și a ilustratelor, cari batjocoresc în modul cel mai ordinar armata franceză, închipuind pe soldații francezi ca pe niște paiți de circ, în fuste de balerine cu pantaloni roșii rupți, nu-

mindu-i cretini, imorali etc., și spunând despre ei, că nu știu altceva decât să fugă mâncând pământ, cât ce văd vr'un ceacău german. Câtă indignare și ciudă transpiră din scrisorile soldaților germani, scrise de pe câmpul de luptă, celor de acasă. Foile germane au publicat adeseori aceste scrisori. Aproape fiecare așa se sfârșea: „Să vie numai domnii hulitori aici între noi, să stee în șanț și să lupte numai o zi, le-ar trece pofta de-a mai batjocori, văzând vitejia și bărbăția soldatului francez. Ni se răresc mereu rândurile, ne încordăm toate puterile și luptăm cu toată vitejia, disprețuindu-ne viața și îndurând cele mai cumplite chinuri, cu un dușman care nu e cu nimic mai prejos de noi, iar nu cu unul paiat, degenerat, zdrențos, care numai fugi știe. Să se gândească cei de acasă, că dacă noi de atâtea vreme luptăm din răsuputeri cu acești francezi zdrențoși, destrăbalați și lași, — făr' să putem birui cu ei, cât de lași, destrăbalați și amărăți trebuie să fim atunci noi, vestiții soldați germani.

Să vie aici să le vadă vitejia, știu că le-ar trece voia de glumă...“

Oare nu întocmai am făcut și noi, cu Sârbii?

Grup de cazaci calmuci, cei mai feroși dintre cazacii din Rusia. Ei au ieșit la iveală în deosebi prin năvala lor din Prusia Orientală unde au jefuit și incendiat tot ce se găsea în calea lor. Pagubele pricinuite cu devastățiunile rușesti în această regiune germană, se urcă la mai multe milioane.

„Scumpe Domnule Rege“. De ziua sa onomastică, Regele Albert, al Belgiei, a primit dela o fetiță franceză de 8 ani, următoarea scrisoare:

„Scumpe Domnule Rege, îți urez ani mulți și-ți trimet un trifoil cu patru foi, pe care l-am căutat în grădina bunicei. Știu că ai fost năcăjit și deaceea vreau ca trifoilul meu să-ți aducă noroc, dtale și scumpei dtale familii. Mama mi-a spus că dta și doamna Regină ați fost foarte curagioși, și de aceea vă admir și vă iubesc mult. Tare ași voi să fii Regele nostru al Franciei. Să trăiți la mulți ani dimpreună cu dna Regină, căreia îi sărută mâna

Suzy“.

Cănele întrebuințat la căutarea răniților. Directorul institutului de psihologie zoologică, din Paris, care s'a înrolat dela începutul războiului la saniteți, pentru a putea cerceta pe câmpul de luptă serviciile aduse de câinii întrebuințați în număr rnstrâns în armata franceză, a

făcut un interes raport cu privire la această chestiune.

El a constatat oarecari nesigurante în instrucția dată cânilor, cum și oarecari greșeli dar în general a răpus că câinii aduc servicii foarte prețioase în descoperirea răniților prin păduri, tufișuri, ori în mijlocul câmpiilor și lamurilor cultivate.

Într'o noapte de pildă, el s'a dus împreună cu cănele său în căutarea răniților. Deodată animalul începuse să se învârtască în jurul unei ființe ce se mișca. Crezând că animalul se teme să se apropie fiind amenințat de rănit, stăpânul lui se apropie și descoperi că francezul ce zăcea într'un șanț fusese rănit la cap, care era cu totul înfășurat în fâșii albe. Cănele ce era dresat să apuce chipurile răniților și să le ducă la infirmieri, pentruca aceștia la rândul lor să meargă ai aduna, văzând un învâliș de cap așa de anormal și neștiind cum să și-l explice, nu îndrăzneă să se apropie.

Germanii au și ei 37.000 ast-

fel de câni căutători de răniți în armata lor.

Povestitorul celor de mai sus spune, că cănele lui a mântuit până acum 50 de răniți, cari toți ar fi murit altfel pe câmp, căci în așa ascunzișuri zăceau, de saniteții nu i-ar fi putut găsi să-i fi căutat anume.

*

Pățania regelui Albert. Albert, regele Belgiei este un mare iubitor de sport, un amator îndrăgostit de călătoriile în automobil. Într'o călătorie de acestea, pe care o făcea în tovărășia unui ofițer, se rupse roata automobilului regal.

Ce să facă Regele? Ședeă în drum cu ofițerul și așteptau să treacă cineva, ca să-i ducă mai departe. În sfârșit trecu într'o trăsură un domn cu soția lui. Călătorii recunoscură îndată pe Rege și-i oferiră îndată trăsura.

— Nu se poate pentru nimic în lume — zise regele Albert. Dacă vreți, să ne înghesum cu toții, cum vom putea în trăsura dvoastră. Numai așa vă pot primi invitația.

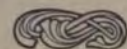
S'au așezat toți 4 în trăsura și-au pornit. Regele, foarte amabil cu dna, începuse o discuție lungă, pânăce doamna curioasă ajunsese pe tărâmul secretelor casnice, mărturisind mai ales că e foarte nemulțumită de... *servitoare*.

— A, de servitoare?.. — răspunse Regele, zimbând șiret — da, da și Regina e foarte adesea nemulțumită; îmi spune câteodată plictiselile pe care i le provoacă servitorii..

Atât i-a trebuit doamnei, incriminările contra bieților servitori n'au mai contenit.

— Curios lucru, — s'a tânguit Regele cătră ofițer, dupăce au ajuns în oraș și se despărțiseră de dnul și de dna cu trăsura.

— Asta e a treia damă pe care o întâlnesc în acest voiaj și care tot de servitoare mi-a vorbit. Cum se explică că toate damele vorbesc cu atâta pasiune despre această temă?..

Întinde-mi mâna...

Întinde-mi mâna să ți-o strâng

Cu 'ntreaga mea iubire,

Întinde-mi mâna să ți-o strâng —

Azi cânt voioasă, nu mai plâng

Visata-mi fericire...

Căci vezi, acum am revenit

Din lumile străine,

Căci vezi, acum am revenit —

Și de 'nzadar s'au nizuț

Să te urăsc pe tine...

Azi înțeleg cui a stricat

Iubirea mea senină,

Azi înțeleg cui a stricat...

— Dar drumul vechi ni l'a 'mbinat

O caldă, sfântă mână...

Tu, celce 'n plete flori mi-ai pus

O 'ntreagă primăvară,

Tu, celce 'n plete flori mi-ai pus

Și doruri tainice mi-ai spus

În fiecare sară:

Să vii cu sufletul curat

Străin de plâns și jale,

Să vii cu sufletul curat

De gânduri negre nepătat

Pe vechea noastră cale...

De-acuma n'o să pribegesti

Stingher peste coline,

De-acuma n'o să pribegesti

Iar visele-o să le urzești

Iubitul meu — cu mine...

Livia Rebreanu.

O ADEVĂRATĂ DURERE

P. MARGUERITTE

— Și totuș o iubea, — zise unul din comesenii, cu hotărâre.

— O iubea? — exclamă cu indignare bătrânul doctor Motreux... Și crezi dta c'ai să mă convingi de aceasta pe mine? Un om, care aflând dela un altul că femeea sa îl înșeală și se întoarce acasă la el pentru că fără explicații, fără să ezite, să-i trimeată în piept două gloanțe! Dar e monstruos! Omul acesta e ultimul dintre bestii, sau cel mai nesuferit vanitos dintre burghezi! O iubea?.. Nu, domnule, nu o iubea, fiindcă atunci el ar fi trebuit să se omoare! Dacă ași fi ju-

rat, în loc să achit un asemenea acuzat, toate străduințele mele ar avea drept țintă condamnarea cât mai aspră a lui, a unui asasin, mai laș decât toți asasinii.

Odinioară am cunoscut alte dureri mai adânci, mai dureroase; dacă vreți am să vi-le povestesc...

— Ascultăm toți doctore, vorbește! — rosti amfitrionul în numele tuturor, umplându-i din nou ceașca golită cu cafea.

Doctorul Motreux își îndulci cu îngrijire cafeaua. Se liniștise tot așa de iute cum se infuriase.

— Povestirea nu prea are mare interes... mi-e scumpă însă, fiindcă în ea sunt amestecate amintiri din tinerețe, — începî el.

Silit de toți însă, el își aprinse țigara care se stinsese și continuă.

„Pe când îmi preparam teza de doctorat, la Paris, casa unde mă duceam mai cu plăcere, eră aceea a unui prieten bun al meu, Beaugrand. Strâns legat și cu părinții mei, eră mult mai în vârstă ca mine. Îl iubeam mult.

Eră un om voinic, cu barbă blondă, un fel de uriaș. Nevasta lui, — fiindcă eră căsătorit de șase ani și aveau și o fată micuță, — o femeie frumoasă, deosebea în ea toată eleganța fină a parizienelor.

Pe obraji ei se zăreau adeseori încrețeturi ispititoare, mai ales când râdea, iar în ochi surăs batjocoritor.

Dacă iubirea ar trăi din contrast, Beaugrand și ea, ar fi trebuit să se adore.

Ori, într'o zi — și veți vedea că durerea mare e mută, nu joacă melodrame și nici nu face gesturi largi, — într'o zi auzii sunând la mine.

Deschisei. Eră Beaugrand.

În seara aceea, trebuia să cinez la ei.

El intră și la început nu observai nimic neobișnuit la el... abia dacă se ghicea puțină enervare în glasul lui.

Fața lui, umbrită de barba care ascundeă în parte expresia sentimentelor, avea aceeași înfățișare ca și în zilele trecute.

— N'ai să te superi, invitându-te în altă zi; nevasta mea e suferindă, — îmi zise el.

— Ce are?

— O migrenă.

Pe urmă mă privi. Tocmai îmi ștergeam câteva instrumente, al căror nichel se înegrise din pricina timpului umed al toamnei. El luă o lanțetă și alipind-o deasupra pieptului, mă întrebă cu un aer nepăsător.

— Unde este situată, precis, inima?

Fixai degetul sub sânul stâng.

— Aici, — spuse eu.

— Trebuie să apeși adânc?, — reluă el, continuând să țină lanțeta sprijinită.

— Ași! câțiva centimetri.

El se uită drept în ochii mei și pentru întâia oară, observai scipiri ascuțite în privirea-i.

O idee, urmată imediat și de o teamă neună, absurdă, mă, cuprinse: aceea că Beaugrand și-ar putea străpunge inima cu lanțeta, chiar sub ochii mei.

Bănuială, pe care nimic n'o putea justifica.

Avui totuș fiori ai unei groaze inexplicabile.

Smulsei lanțeta din mânilor lui Beaugrand, care nu se opuse.

Se așezase acum și privea zâmbind vâlvătaia focului, răsfirându-și firele din barbă.

Liniștea n'avea nimic deosebit în ea. Ori cum, ea îmi insufflă o teamă nedeslușită.

După clipe lungi de tăcere, îi luai mânilor, le strânsei și-l întrebai:

— Suferi?

Pulsul lui eră obișnuit. Mă privi cu un surâs ciudat, surâs ce încreșea dureros obrajii lui.

Fu ca un început de furtună.

Plângând, cu capul ascuns în mâni, lacrimi curgeau șiroaie.

Aceasta dură un sfert de ceas.

Îl mângăiam ușor și-i șopteam cuvinte de îmbărbătare.

Își apropiase o perină pe care o alipi strâns de amândoi obrajii, plângând dureros, ca un animal pe drumul morții.

Târziu se liniști, își șterse ochii.

Când putu să vorbească, mă privi cu acelaș surâs bizar și-mi zise:

— E ridicol... desigur. Ți-am spus să nu vii la masă, fiindcă ea are migrenă... el încercă să râdă, dar nu reuși... te-am mințit... cauza eră că mă înșeală.

Le vorbi foarte natural, dar încet de tot. De-odată, începui să continui iute, ca și cum ar fi voit să sfășie secretul de pe inimă.

— Și știi cu cine? cu de Preux! — (eră un prietin al lui Beaugrand)... eu, din instinct nu-l iubisem niciodată, aveă un aer fals. De Preux! Pe urmă continuă: Azi, dimineață, primesc o scrisoare anonimă, o scrisoare murdară, fără ortografie, izvorâtă de sigur din vreo mână de bucătărească izgonită.

Reîntorcându-mă acasă, pe la patru, întreb servitorul:

— N'a venit nimeni?

— Numai domnul de Preux, care e cu doamna, — răspuse acesta.

Curios, nu?.. Mi s'a părut chiar ironică vorbirea servitorului. Nu intrai în salon ci trecui cu pași ușori în budoarul ei, care comunică, printr'o altă odaie cu salonul.

Tapetele sunt subțiri. Ascultai, nu se auzeă nimic.

Liniștea aceasta îmi produse în inimă o teamă de moarte.

Întorsei capul și în fundul budoarului în oglinda

mare venețiană, care este așezată deasupra canapelei, ce crezi tu că văd?

Pe Clara și de Preux înlănțuiri, gură în gură.

Să nu-ți inchipui cumva, că m'am dus la ei? (Beaugrand mă privi, cu acelaș surâs ciudat și penibil). Nu dragul meu, mi-ar fi fost imposibil, înțelegi tu, imposibil să apar în fața nevestei mele, să o surprind înșelându-mă.

leșii fără zgomot, ca un hoț, și intrai la mine în odaie. Corpul îmi tremură și eram acoperit de sudoare.

Stătui așa o jumătate de ceas, răzimat într'un fotoliu, repetându-mi:

Să mă duc, să nu mă duc? Da! mă voi duce. Nu aveam însă destulă forță.

Ași fi putut să dobor zece oameni ca de Preux, dar ideea de a arunca în fața ei rușinea și ticăloșia... nu, nu... (aci Beaugrand, tremură ușor), simțeam că n'aș putea să o mai revăd în ochi, să-i aud cuvintele de protestare, ori de mărturisire.

Mai preșus de gelozie, de durere, de rușine, persista unica idee să nu o fac să sufere, să evit explicația din care ea ar fi putut să iasă dezonorată, îndurerată.

Îmi ziceam:

Fiindcă numai eu am văzut-o, dar n'am fost zărit de nimeni, e ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic. Plecai rătăcind trei ore întregi pe străzi. Mă oprii la club, de unde scrisai Clarei, că nu pot lua masa seara cu ea.

Da! eri s'au petrecut toate acestea, eri! De dimineață, mă grăbii să fug de acasă, înțelegi bine, n'aș fi putut să o revăd. Vroiam deci să mă eschivez din fața ochilor ei.

Beaugrand tăcu și respiră cu putere. Povestise totul cu glas tremurat, dar cu intonație foarte simplă.

— Ce vrei să faci? îl întrebai eu.

El se uită la mine și ridică ușor umerii, bolborosind:

— Nu mai pot revedea pe Clara!

— Ai iubit-o deci, o iubești încă, nu-i așa? adăugai eu, pătruns de milă.

Îmi răspunse încet:

— Da, și de aceea, ași iertă-o.

Soneria ne intrerupsese din această convorbire dureroasă. Ezitai să văd cine e.

— Du-te... îmi zise, deschide..

Mă dusei la ușă. Doi din prietenii mei, mă așteptau pe scară.

Le făcui loc să intre.

Toate acestea durară câteva minute. Când întovărășit de ei, reintrai în odaie, văzui pe Beaugrand, căzut jos pe podea.

Sânge izvoră din piept, colorându-i cămașa.

Lanțeta nu se mai zăreă. O înfipsese cu totul în inimă.

Nici un vaet, nici o privire.

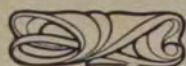
Murise...

Doctorul Motreux privi la auditori, când la unul, când la altul.

— Iată ce se chiamă într'adevăr, o *adevărată durere*, zise el... o *adevărată iubire*.

Tăcere îndelungată se întinse în odaie.

Trad. de Ioan Totu.

IN NOAPTE...

Blând, ca șoapta unui cântec, vine din albastrul zării
Și se cerne milostiva, sfânta pace a 'nserării.

Doarme luna după nouri, doarme freamătul pe crângi
Și-a 'ncetat pe vârful de munte glasul dulce de tălângi...

Codrul zace 'n întuneric și în liniște adâncă,
Vraja nopții se întinde la castelul de pe stâncă.

Stinsă-i flacăra luminii în saloanele-aurite,
Visul — lin — se împletește pe pleoape obosite...

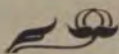
Numai una din ferestre mai înoată în lumină,
Și 'n pervazul ei stă dusă o fecioară, ce suspină:

„Vino, dor, din zări albastre, făt-frumos eu te aștept,
„Să te 'ntâmpin fericită și să-ți caz cu drag la piept...

„Să plutim spre altă lume și să fim doar amândoi,
„Legănați de dorul nostru: noi cu dorul, el cu noi!”

Glasul ei străbate 'n noapte și se pierde printre stânci;
Doar ecoul îi răspunde, repetând din văi adânci!...

C. Niculescu.

SECULARUL

A. KUPRIN

Cele ce voi spune mai la vale, s'au petrecut în
florăria unui arhimilionar, care-și cheltuia veniturile imense numai pe flori frumoase și rare. Florăria aceasta, după mărimea ei, după modul de aranjare și după mulțimea florilor, ce se află în ea, se socotea drept una din cele mai celebre din câte existau.

Diferite feluri de plante, începând dela palmierii tropicali, până la cele mai curioase flori de nord, creșteau aci, tot așa de bine, ca și în locurile, de unde fuseseră aduse. Aci se găseau, palmieri, curmalii, banane și cocos, eră mimosa, ale cărui frunze și flori, la cea mai mică atingere a unei insecte, se strânge și-i sugă

tot sângele. Erau flori mari din India, pe ale căror frunze poate stă un copil.

De jur împrejurul lor, chiparoase, leandre roșii și albe, portocali, migdali, lămâi, ficuși, salcâmi de Africa și lauri.

Mii de flori umpleau această florărie cu parfumul lor, roze și crisanteme de Japonia, garoafe, sentimentalele narcise, care spre seară își pleacă gingașele lor capete; iacintele, modestele micșunele, vervena, ale cărei flori femeile la Roma le puneau în baie ca să le înfrumusețeze pielea și în fine o mulțime de trandafiri de toate culorile.

Alte flori, care n'aveau parfum, se distingeau prin frumusețea lor, cum erau cameliile, liliacul de China și altele.

În florărie însă eră o plantă, care nu atrăgea atențiunea decât prin urătenia ei. Dela rădăcină, eșau mai multe frunze lungi ca de doi metri, înguste, cărnoase și pline de ghimpi. Aceste frunze erau reci în timpul zilei, iar noaptea deveneau calde. Niciodată nu înfloreă planta aceasta și se chiamă „Secular”.

Florile își trăiau aci în florărie, viața lor particulară, pe care oamenii n'o cunosc. De sigur n'aveau limbă să vorbească, dar se înțelegeau de minune.

Poate pentru aceasta le servește parfumul. Dacă albinele se înțeleg așa, de ce și florile nu s'ar înțelege?

Între unele flori există ură, între altele dragoste și amicitie! Unele rivalizează cu altele în frumusețe, parfum și înălțime! Primăvara, când soarele lucește și când florile tremură de roua strălucitoare, se încinge între ele o vorbă nesfârșită! Își spun povești frumoase din țări depărtate, calde, de păduri seculare, despre animale și pasări...

Numai bietul Secular eră gonit din sânul acestei familii! El nu cunoștea nici prietenia, nici mila, nici compătimirea și niciodată nu l-a încălzit dragostea, așa că se deprinsese cu disprețul ori-cui, și-l îndură cu răbdare.

Într'o dimineață de Iulie, înflori un trandafir din valea Cașmirului, roșu, frumos, îmbătător și când soarele pătrunse pe geamuri, florile începură să se trezească din ușorul lor somn și văzând trandafirul înflorit, începură să strige de mirare și bucurie:

„Ce frumos trandafir! Ce parfum! Ce floare frumoasă! Ea să fie d'aci înainte regina noastră!”

Și timid și copleșit de atâtea laude, rumen și frumos, părea în adevăr a fi regină!

Se sculă și nefericitul Secular! Și văzând-o căzută în extaz!

— Ce splendidă ești! șopti el.

Dar când spuse aceste vorbe, toată florăria izbucni într'un hohot de râs.

— Monstrule! strigă o floare. Cum îndrăznești să faci astfel de complimente! Pricepe, că admirația ta e supărătoare.

— Cine e acesta? întrebă regina.

— Monstrul acesta? răspuse floarea. Nimeni nu știe, cine e și de unde vine. Poartă numele de Secular, și-atâta tot.

— Pe mine, când m'a adus aci, eram mic de tot și el tot așa' de mare și urât eră, spuse un palmier înalt și bătrân.

— Nu înflorește niciodată! adăogă leandru.

— E acoperit de ghimpi, — complecată mirtul.

— Ne mirăm cu toți, ce-au găsit la el, de-l îngrijește și pe el.

Și așa până la amiază, nu-l mai slăbiră pe bietul secular! Care mai de care-și bătea joc de el.

După amiază, începă o căldură năbușitoare. Furtuna se apropie. Norii se făceau din ce în ce mai negri. Respirația devenise grea. În depărtare începă să se audă tunete și în geamurile florăriei băteau picături mari de ploaie. Se întunecase.

De-odată trandafirul auzi un șoptit slab de tot:

— Ascultă-mă, regină! Eu sunt nefericitul secular, a cărui admirațiune pentru tine a stârnit atâta râs azi dimineață. Întunericul și furtuna îmi dau curaj! Îți spun, că te iubesc, nu mă goni!

Dar roza tăcea de frica nopții și a furtunei.

— Ascultă-mă, frumoasa mea! Sunt pocit, frunzele îmi sunt acoperite cu ghimpi, dar vreau să-ți descoper, secretul meu! Patria mea e în pădurile Americii, unde niciodată piciorul omului n'a călcat. La 100 de ani odată înfloresc numai, pentru trei ceasuri și apoi mor! Din rădăcina mea, cresc frunze noi, ca apoi să moară peste 100 ani! Și simt că peste câteva minute trebuie să înfloresc! Nu mă respinge frumoasa mea!

Roza însă nu răspundea și ședeă cu capul plecat.

— Roză! Pentru un minut de dragoste ți-aș da viața mea, cu toate că și aceasta este puțin pentru frumsețea ta regească.

Furtuna devenise îngrozitoare; tună așa de tare, că Secularul trebuia să tacă.

Înainte de revărsatul zorilor, furtuna încetase, și în florărie se auzi o detunătură puternică.

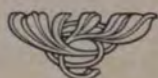
— A înflorit secularul — strigă păzitorul și alergă să deștepte pe stăpânul său, care de două săptămâni așteptă cu ardoare acest eveniment.

Multă lume a venit să-l vadă și toate florile în cea mai mare tăcere priveau la el cu admirație.

Avea flori albe de o frumsețe nemai văzută și răspândeau un miros dulce, plăcut, care umpluse toată florăria.

Nu trecură trei ceasuri și florile se vestejiră. Din albe deveniră negre. După ele se vestejiră și frunzele și planta cea pocită muri!

Pe frunzele rozei de Cașmir, tremurau picături mari de lacrimi...

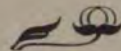
În nopțile târzii.

Eu știu că plângi în taină în nopțile târzii, Când dorul lângă tine, la patul tău îl știi Și știu ce mult te zbuciumi când tainic îi șoptești Ce n'ai fi vrut în suflet nici când s'adăpostești. Eu știu că simți sub gene trudiții ochi plângând Când cel mai drag din visuri coboară tremurând, Să nu-l alunge ochii sub genele căror Aduce numai lacrimi în nopțile de dor.

Și știu c'ai vrea atuncia, doritul vis sfios Să nu coboare noaptea atâta de frumos; Ai vrea să scapi de dânsul, de zbuciumele lungi, Și când îl vezi ce mândru-i, te doare să-l alungi. Eu știu c'atunci fierbinte îl rogi pe Dumnezeu Să nu-ți trimită visul pe care-l chemi mereu, Și știu că plângi atuncea ca un copil pierdut Ce plânge fără sprigin pe-un drum necunoscut.

Iubirea asta tristă cu nopți de suferinți Și ochii mei mi-i umple cu lacrimi ferbinți Și-o rog și eu să plece precum o rogi și tu Și-i spun și eu ca tine: că nu se poate — nu! Și dacă este o vină iubirea ce-o simțim, E sfântă vina noastră, căci noi o răsplătim În nopțile de zbucium cu chinul cel mai greu: De-a n'o voi, și tofus, de a o dorii mereu.

G. Rotică.

S'A SCHIMBAT BOERUL...

AL. CAZABAN

În vagon, câțiva călători, de clasa întâia, vorbeau între dânsii, — încuviințându-se unul pe altul, — de scumpirea traiului, de chiriile înspăimântătoare, cerute de proprietari, de afacerile creditului urban, de greutatea micilor funcționari, cari sunt siliți să fugă la marginele capitalei.

Unul, care stă lângă fereastră, — inginer la cale ferată, — răstignându-se a lene cu mâinile în lungul speștei canapelei, căscă din toată gura, și cu un zâmbet de mulțumire în fundul ochilor lui albaștri și foarte senini, vorbi:

— Bine că am scăpat de grija mutatului!... Eră îngrozitor!... E drept că am alergat mult până ce am pus mâna pe o casă mai cum se cade...

— Cum văd, sunteți proprietar! — observă un domn măruntel, cu barba sură, cu ochi mereu răzători.

— De sigur! — se mândri inginerul. — De doi ani, am cumpărat-o... cam scumpă, da ce să fac?... Opt zeci de mii de lei... Da e la loc bun... S'o fi con-

struit eu, mă costă dublu... Gândiți-vă: Șaptezeci de lei suta de cărămizi!

Ceilalți călători deteră din cap, în semn de încuviințare.

Mulțumit că se vede ascultat, inginerul se porni:

— Da, domnilor, mulțumesc lui Dumnezeu, acum sunt fericit și liniștit, mai ales liniștit... Am scăpat în fine de pacostea mutatului... de mofturile proprietarilor. Cât am tras din pricina lor!... Se cred domnule, stăpâni!... Te cred subordonat lor, dacă le stai în casă!... Nu m'a scos unul din sărite cu pretențiile lui! Eră să-l arunc afară pe fereastră!... Noroc că m'a oprit nevasta... Nu știu ce se întâmplă! N'am avut și procese par'că?... N'ai voie, să bați un cui în perete!... Eră unu care se supără, dacă băeții alergau prin curte... Spuneă că-i strică pavagiul!... Nu mă lăsă să țin un câțel în curte... Mi-aduc aminte, că acum vre-o zece ani, stăteam în Puțu cu apă rece. Ei bine, s'a găsit domn proprietar, un fost barbier, să-mi inzulte nevasta!... Am găsit-o în lacrimi... S'a supărat, dumnealui, pentru că bucătăreasa noastră a aruncat un lighean cu zoaie în curte... L-am dat în judecată... și a scăpat... Tot ei au dreptate!... Acum răsufli și eu!...

— Altfel te simți în casa ta! — dete din cap, oftând, un penzionar bătrân.

— De sigur!... Poți să faci ce vrei!... Nu-ți mai stă nimeni în spate!... Dacă faci vre-o reparație casei, e pentru tine!... Dacă pui um pom în curte, știi că-l ai pentru tine!... Mă rog ce faci, pentru tine faci... Nu pentru alții. Am o grădiniță în toată regula... E o plăcere să bei cafeaua în chioșcul din grădină... Eu l-am construit... Dacă nu eră proprietatea mea, spune drept, îmi venea la socoteală, să fac un chioșc?...

— Așa-i... de sigur...

— Și aveți multe încăperi? — întrebă domnul cel mărunțel.

— Unsprezece camere am... afară de bucătărie și spălătorie...

— Aveți familie numeroasă?

— De unde?... Numai eu cu nevasta și 2 băeți...

— Să-ți trăiască, — îl ferică. — Ai putea, dacă ai unsprezece camere, să mai închiriezi din ele.

— Ba asta n'o mai fac! — sări inginerul. — Am încercat. Șase luni am ținut pe unu în casă și... merci... Știți ce mi-a făcut casa, domnilor?... Cocină de porci. Ce om murdar... Toată casa mi-a găurit-o... aveă o femeie șleampătă; de țieră silă s'o vezi... Murdară... Aruncă zoaiele în curte... Mi-au stricat și pavajul și burlanele... da burlanele, mi le-au sfărâmat... l-am spus: „Du-te, domnule! Te las să pleci, fără să-mi mai plătești chiria pe trei luni”, și am răsuflet când l-am văzut că-și scoate calabălăcul pe poartă afară...

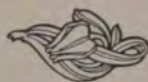
— Așa-s chiriașii, — încuviințară vre-o doi călători, — își bat joc...

— N'au milă de loc! — repetă inginerul. — Las' că mi-au spart câteva geamuri, da mi-au stricat și clanța

dela ușă... Eu nu înțeleg cum au putut strică până și clanța!... Clanță solidă!... Par'că au dat cu toporul!... Și, ia fă-i o observație?!... Îți răspunde obraznic... Mă luă de sus, el pe mine, în casa mea!...

— Îi știu eu! — oftă mărunțelul. — Mi-au mâncat capul chiriașii... Și numai gazetele-s vinovate!... Ele l-au făcut pe chiriaș să-și ia nasul la purtare. Mereu le ia apărarea... Că proprietarul e exploatator... că bieții chiriași sunt victime... N'ai văzut că au început să țină întruniri de protestare?!

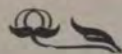
— Apoi da! — zise inginerul. — Ar dori, dumnealor, să le dăm, pe gratis, casele... Vorba aia: scoală tu și șed eu!... Să știu că n'am ce mânca, și tot nu mi-aș închiria casa. Mulțumesc de așa pacoste!...

A cântat bădița iară.

A cântat bădița iară
Într'un amurgit de sară
Pe o frunză de mohor
Să nu-l uit până ce mor,
A cântat pe-o rămurea
De-a mers la inima mea.
Bădișor, cu păr bălai,
Cu mine nimic de n'ai,
De ce-mi cânti pe la uluci
Când cu oile te duci?...
De ce-mi treci tu pe la poartă
Să te vadă lumea toată?...
Bădișor floare domnească
Lasă-ți oile să pască,
Și vino la noi mai bine
Și spune-mi ce ai cu mine!...

Elena din Ardeal.

ȘICANĂ

— Din viața de provincie. —

Bogatul negustor Sidor Karpovici, veni acasă supărat foc, dela un prânz dat de primarul orașului. Nu se putea liniști deloc și aveă poftă să-și verse năcazul pe cineva. Fără nici un motiv își bătă nevasta și copiii. Se plimbă de colo până colo prin odaie. Își aduse aminte de o persoană de încredere, un fost funcționar, un bețiv, anume Chiparisoff. Trimese după el, și acesta veni numai decăt.

— Ia — ascultă — mă! Ai putea tu să faci o șicană primarului nostru Haritonoff?

— Ce fel de șicană?

— Una grozavă! Să nu mă uite toată viața!

— De sigur, că v'a supărat rău? — întrebă curios Chiparisoff.

— Din cauza lui mi-am bătut azi și nevasta și copiii.

— Foarte bine! Uite ce putem face. Să vorbim cu măcelaru Filip, care, după cum știi, e un bătaș. Să-i dăm ceva, și să ți-l bată pe Haritonoff, mă!

— Mă uit la tine și-mi vine să cred că te-ai prostiț de tot! Apoi dacă ar fi vorba de bătae, la tine m'aș adresa eu? Vreau să fiu diplomat! Să-i dau în cap în așa fel, cât să-l fac să demisioneze și să mă alege eu primar.

— Cam greu! Înainte vreme se mai putea, dar acum...

— Apoi în timpurile din trecut nici eu n'aș fi stat de vorbă cu tine... Vrei să încasezi trei sutari de ruble? Mișcă-ți nițel creierul și inventează ceva să dăm în cap primarului.

— O să încerc... dar știi bine, că eu nu pot face nimic serios până nu beau ceva. Dta știi bine, că băutura mea e rachiul, dă ordin să-mi dea o oacă, încuie-mă într'o oada și vino diseară. După beție totdeauna am idei.

Toate se făcură, după cum ceru funcționarul.

Pe la orele zece, Karpovici se dușe la Chiparisoff.

— Aș bea o limonadă! — fu primele cuvinte pe

care el pronunță Chiparisoff, când ieși din camera unde fusese încuiat.

l se aduse o limonadă.

— Aha, asta-i bună, acru după beție...

— Lasă palavrele la o parte; — strigă Karpovici.

Ai inventat ceva sau nu?

— Da! Nici lui Bismarck nu i-ar fi trecut așa ceva prin cap.

— Și spune odată, ce e?

— Ce crezi dta? Haritonoff e nihilist, sau nu?

— Desigur, c'ai înebunit!

— Ba de loc, la să vezi! Primarul nostru Haritonoff este nihilist și iață de ce: 1) la biserică nu se duce și nici nu se grijește; 2) e liberal și 3) nu doarme nopți întregi. De ce, nu se știe.

— Cum nu se știe? Joacă preferanță! — replica Karpovici.

— Da, asta o știi dta și cu mine, dar noi vom zice că urzește un complot contra statului!

— Foarte bine! — strigă voios negustorul. Dar nu văd posibilitatea de a deveni eu primar.

— Răbdare! Cu timpul vei deveni!

Bine! Atunci facem un denunț, prin care să arătăm că primarul este nihilist și deci periculos statului.

A. Veniaminoff.

Colecțiile „Cosinzenii“

de pe anul I., II. și III. se pot comanda dela administrația revistei, pentru suma de 27 cor.

Abonații noștri noi, cari doresc să aibă revista noastră dela început, le capătă toate trei colecțiile pentru suma de numai 20 coroane.

SCOARȚE pentru „COSINZEANA“

Abonații noștri cari doresc să aibă scoarțe pentru revistă pe anul 1913, sunt rugați să binevoiască a ne trimite suma de cor. 2-20. Scoarțele se expediază îndată după primirea banilor. □ □

EDITURA „LIBRĂRIEI Dr. S. BORNEMISA“

CETIȚI TOȚI:

I. Agârbiceanu: Schițe și povestiri	2 -
A. Ciura: Amintiri, schițe și nuvele	1-60
Gh. Stoica: Alte vremuri, schițe și nuvele	2 -
V. Eftimiu: Poemele singurătății, poezii	2 -
L. Rebreanu: Frământări, nuvele	1-50
S. Bornemisa: Almanahul scriitorilor dela noi 1 60	
I. Dragoslav: Volintirii, schițe și povestiri	1-80
A. Fagazzaro: Misterul poetului, roman	1-8
St. Lazăr: Floarea Betuliei, roman	1-8
A. France: Crima lui Sylvestre Bonnard, rom. 1-80	
G. Bledenkapp: Ce povestesc eu copilului meu 0-80	
S. Lagerlöf: Marșul Sfintei Veronica	0-60
A. Hanat: Noua lege militară	2 -
E. Borgia: Versuri înșurate	0-60
H. P. Petrescu: Vădușoara și alte 6 monologe 1 -	
V. Stoica: Scrișori, piesă trad.	0-30
E. Suciu: Țigănul în căruță, dialog	0-30
E. Suciu: Sara pe niță, tablou	0-20
G. Todica: Zări din univers	0-30
* * * Bălaș și Tămăița, povești	0-50
I. Dragoslav: Volintirii povestire	0-30
I. Dragoslav: Împăratul Rogojină poveste	0-30
I. Dragoslav: Codreanu, povestire	0-30
I. Dragoslav: Povești de sărbători	0-30
I. Putici: Sticla din urub, comedie trad.	0-30
S. Bornemisa: Cele mai frumoase, poezii pop. 0-60	
S. Bornemisa: Mucea, Nasul, Intăia scrisoare de dragoste. Trei monologe trad.	0-50

Pentru porto să se lănuie deosebit 10 30 fl.

A se cere dela:

„LIBRĂRIA Dr. S. BORNEMISA“ în ORĂȘTIE (Szászváros).